

Ordet kolik är ett samlingsnamn för när hästen visar smärta från bukhålan. Vanligaste orsaken till detta, och det man oftast menar med ordet kolik, är att smärtan kommer från hästens tarmkanal. Smärtan kan även komma från andra organ i bukhålan, t ex lever, njurar eller urinvägar. Kolik är mycket vanligt och drabbar de allra flesta hästar någon gång under livet. Kolik av lindrigare grad kan ofta gå över av sig självt utan behandling av veterinär. Allvarligare kolik kan kräva akut operation på hästsjukhus och kan även vara direkt livshotande. Det är därför viktigt att alltid ta koliksymtom från hästen på allvar.

Symtom Vid kolik kan hästen visa många olika symtom som kan variera från lindriga till mycket kraftiga. Vanliga symtom är att hästen verkar orolig, inte vill äta, skrapar med frambenen, tittar sig eller biter mot buken, ligger mer än vanligt och kanske rullar sig mer än normalt. När den ligger kan den ligga i annorlunda ställningar, t ex helt platt på sidan. Små föl lägger sig ofta på rygg. Har hästen mycket ont kan symtomen bli våldsamma och ses mycket tydligt. Hästen vill då lägga sig frekvent och kan kasta sig ner på marken för att rulla våldsamt och är tydligt orolig. Vid smärtsam kolik ökar oftast hästens hjärtfrekvens från normala 28-40 slag per minut upp till 60-80 slag per minut och ibland ännu mer.

Olika typer av kolik från tarmkanalen Det finns många olika orsaker till att hästen får kolik, som förstoppning, diarré, gaskolik och olika typer av tarmvred. Vid en veterinärundersökning av en kolikhäst försöker man finna vilken typ av kolik hästen drabbats av för att kunna välja rätt typ av behandling, men orsaken kan ofta vara svår att hitta.

VÄRMDÖ DJURKLINIK
08-570 333 75

Röntgen • Operation • Eget lab
Medicinska utredningar
Hudsjukdomar • Ortopedi

Drop-in för vaccinationer!

Skogsbov. 7, Gustavsberg
Öppettider: vard 08-18 (tis o tors till 21)

www.varmdodjurklinik.se

**Stockholms
Gårdsveterinär**

- Medicinska utredningar
- Kirurgi
- Hältutredningar
- Ultraljud
- Munhåleundersökningar
- Akutsjukvård
- Hälsoundersökningar
- Hästpass (FEI)

Ring 070-570 79 80
www.stockholmsgv.se

Vi utför även valpkullsbesiktningar och
avlivning av hund och katt i hemmet

VETERINÄREN HAR ORDET

MARIA SJÖSTRÖM

Leg veterinär, specialist i hästens sjukdomar,
Stockholms gårdsveterinär/Värmdö Djurklinik
Tel 070-570 79 80

KOLIK

Förstoppning Sker oftast i de bakre delarna av hästens tarm, dvs i grovtarmen, och är en vanlig orsak till kolik. Hästarna dabbas oftare på höst eller vinter, troligen för att de då rör sig mindre och kanske inte får i sig tillräckligt med vatten i kalla vinterhagar. Oftast får hästen lindriga till måttliga koliksymtom och har mindre avföring än normalt. Vid förstoppning i tunntarmen, t ex orsakat av spolmask hos föl, blir symtomen ofta kraftigare och kan behöva kirurgisk behandling med bukoperation.

Diarré Vid diarré kan hästen få koliksymtom av varierande grad och man kan ofta höra att tarm ljuden låter mer än normalt. Har hästen diarré är det viktigt att kontrollera hästens temperatur då diarré kan orsakas av vissa infektionssjukdomar. Det är även viktigt att försöka bilda sig en uppfattning om hur omfattande diarrén är. Har hästen endast vattentunn avföring eller kommer det avföring med konsistens? Det är också viktigt att ta reda på hur mycket hästen dricker. Har den diarré är det extra viktigt att den får i sig vatten för att kompensera för vätskeförluster.

Gaskolik Kan t ex orsakas av en störning i tarmfloran som ger ökad gasbildning i tarmen som då blir som en utspänd ballong. Gaskolik kan vara mycket smärtsamt för hästen och ibland kan man till och med se från utsidan att hästens buk ser utspänd ut i flankerna.

Tarmvred Är ett samlingsnamn för när hästens tarm har hamnat i fel läge inne i bukhålan. Den kan t ex ha vridit sig runt sin egen axel, lagt sig över mjälten eller hamnat på fel sida om blindtarmen. Dessa fellägen kan ge varierande symtom från milda till mycket kraftiga men går sällan över av sig själv. Ofta kan en operation behövas. Ibland kan tarmvred vara väldigt akut och ha ett mycket snabbt förlopp och hästens liv går inte alltid att rädda.

Behandling av kolik Veterinären kan t ex behandla med smärtlindrande och/eller kramplösande medicin, dropp eller ge medel mot förstoppning. Om ett felläge misstänks, om hästen har mycket ont

Bild EVA BERGSTRÖM

eller inte svarar på den behandling som getts kan hästen behöva vård eller operation på hästsjukhus.

Vad kan jag göra själv? Om oturen är framme kan kolik vara ett livshotande tillstånd så symtomen bör alltid tas på allvar. Ta gärna in hästen till ett lugnt ställe där du kan övervaka den och ta bort all mat men erbjud lite vatten om den vill dricka. Kontrollera hästens temperatur och gärna hjärtfrekvens, träna innan på var du kan känna hästens puls. Om hästen är pigg, feberfri och endast visar lindriga koliksymtom kan man börja med att motionera hästen med korta skrittpromenader för hand, men låt den även vila emellanåt. Om inte symtomen går över efter en timme eller om hästen verkar hängig, har tydliga koliksymtom eller har feber ska veterinär kontaktas omgående. Ring alltid veterinär för råd om du är osäker.

Förebyggande vård? Eftersom kolik har många olika orsaker är det svårt att förebygga sjukdomen helt. Viktigt är dock att se till att hästen har ett foder av bra kvalitet och en foderstat med en stor andel grovfoder och alltid har tillgång till friskt vatten. Man bör även ta regelbundna träckprover vår och höst för att se om avmaskning mot tarmparasiter behövs.